

het programma te zwaar. Als uit een enquête van het College van Dekanen van mei jl. blijkt dat meerdere faculteiten constateren dat 50% of meer van hun eerstjaars niet in de gestelde termijn het propedeutisch examen haalt, dan klopt er iets niet; is er iets grondig mis. Een overzicht van de voor de zomervakantie behaalde propedeutische examens bevestigt deze indruk. Nu kan men wel - onder verwijzing naar de eindexamencijfers voor de betrokken vakken - zeggen dat dit lag aan de studenten van dit jaar en hun motivatie voor de studiekeuze, mij overtuigt dit verhaal niet. Toegegeven, ieder die langere tijd onderwijs gaf, zal geconstateerd hebben dat sommige jaargangen - om welke redenen dan ook - het gemiddeld beter doen dan anderen, althans wat het studieverloop betreft. Maar dat dit jaar voor zoveel studierichtingen tegelijk gegolden zou hebben? Dit acht ik uitgesloten. De conclusie nú behoort m.i. te zijn dat in deze gevallen de propedeuse-programma's te zwaar werden gemaakt en de eindtermen te hoog gesteld. Een rol kan ook spelen dat men in vele (sub/inter)faculteiten steeds meer jongere docenten het onderwijs laat verzorgen voor de eerste studie jaren. Aan te bevelen was en blijft ervaren, oudere hoogleraren juist ook met het verzorgen van onderdelen van de propedeuse te belasten. Uit genoemde enquête dienen nú voor de komende cursus consequenties getrokken te worden.

Men kan wel blijven opmerken dat dit dan consequenties heeft voor het niveau van de doctoraal diploma's, maar dat wisten we toch, toen ons deze structuur opgedrongen werd? En onjuist is het om met het aanvaarden van deze consequentie te wachten tot men van deze ontwikkelingen anderzins wrange vruchten gaat plukken. Ik denk nu aan Plaatsen-Geld model en de intern gehanteerde verdelingsmodellen, waarbij het aantal ingeschreven studenten en in toenemende mate het studierendement een rol spelen bij de bepaling van de benodigde formatie. Maar ontegenzeggelijk is het zo dat doorgaan op de ingeslagen weg, gevoegd bij de tegen het eind van de tachtiger jaren te verwachten daling van de studentenaantallen tot zeer aanzienlijke reallocaties in de formaties zal leiden. Men kan niet te ver gaan met pogen dit te vermijden, maar wat dit jaar zich in enkele gevallen bij de propedeuse voordeed, is niet voor herhaling vatbaar.

De doctoraalopleidingen nieuwe stijl beginnen dit jaar. Onzekerheid is er over wat er daarna nog kan en mag volgen. De positie van de leraren-opleidingen is ter discussie. De soms driftig aangevraagde onderzoekersopleidingen - zoals wettelijk voorgeschreven - zijn al voordat ze goedgekeurd waren, ten principale door de Minister ter discussie gesteld. Assistenten in opleiding, a.i.o.'s, werden geïntroduceerd. Ik zocht die tweefasen structuur niet en was over de gebruikte terminologie nooit enthousiast. Het nu voorgestelde lijkt een verbetering te kunnen geven. Maar dit bij voortduring wisselen van strategie en planning loopt zo langzamerhand de spuigaten uit. Studenten van nú, die al zo in onzekerheid verkeren over hun maatschappelijke mogelijkheden straks, worden ook nog met onzekerheid opgezouten over de structuur en opzet van hun studie waar ze vaak met zoveel enthousiasme aan begonnen en mee bezig zijn. Hun aanpassingsvermogen blijkt vaak, gelukkig, erg groot. Maar er zijn grenzen aan de onzekerheden waarmee wij hen mogen confronteren.